Nr. 2 (26) Warszawa, Marzec—Kwiecień 1929 r. Rok IV

PRZEGLĄD AKUSZERYJNY

MIESIĘCZNIK

ORGAN ZWIĄZKU AKUSZEREK RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

ZWIĄZEK JEST CZŁONKIEM MIĘDZYNARODOWEGO ZWIĄZKU AKUSZEREK.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: WARSZAWA, HOŻA 56 m. 9. Telef. 416-56 od 5 — 7 po poł. Konto w P. K. O. 124-10.

Prenumerata w Warszawie kwartalnie zł. 1.50, na prowincji 2 zł. Numer pojed. 60 gr.
Miesięczna składka członkowska zł. 2. Wpisowe jednorazowo 2 złote.

TREŚĆ

Konto pocztowe Zarządu Głównego Związku Akuszerek Rzeczypospolitej Polskiej jest opatrzone Nr. 12410. Wszelkie składki, prenumeratę i inne należności dla głównego Zarządu można wpłacić na konto 12410 w najbliższym urzędzie pocztowym.

Na sanatorjum dla koleżanek chorych zostało otwarte konto w P. K. O. № 170-55.

Prosimy o uregulowanie zaległych składek członkowskich.

Koleżanki proszone są o regulowanie składek członkowskich tak zaległych jak i bieżących.

Nr. 2 (26) Warszawa, Marzec—Kwiecień 1929 r. Rok IV

PRZEGLĄD AKUSZERYJNY

MIESIĘCZNIK

ORGAN ZWIĄZKU AKUSZEREK RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

ZWIĄZEK JEST CZŁONKIEM MIĘDZYNARODOWEGO ZWIĄZKU AKUSZEREK.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: WARSZAWA, HOŻA 56 m. 9. Telef. 416-56 od 5 — 7 po poł. Konto w P. K. O. 124-10.

Prenumerata w Warszawie kwartalnie zł. 1.50, na prowincji 2 zł. Numer pojed. 60 gr.
Miesięczna składka członkowska zł. 2. Wpisowe jednorazowo 2 złote.

Wzbieranie gruczołów piersiowych i krwawienie z pochwy u noworodka.

W pierwszych dniach życia występują u dziecka bardzo często dwie właściwości, które zwykle niepotrzebnie są przyczyną niepokoju wielu niedoświadczonych matek. Dla uspokojenia ich omówimy poniżej te dwie właściwości fizjologiczne, czyli normalne, noworodka.

Przecudownie, co do najmniejszych drobiazgów przez Stwórcę obmyślane urządzenie ciąży, porodu i karmienia przewidziało u kobiety ciężarnej wydzielanie przez ciałko żółte w jajniku, wzgl. w łożysku ciała chemicznego, a raczej biologicznego, które, już podczas ostatniego okresu ciąży krążąc we krwi matki, powoduje powiększanie się gruczołów piersiowych ciężarnej, a w pierwszych dniach po urodzeniu się dziecka, wydzielanie z początku siary, a później pokarmu.

Otóż ciała te biologiczne przechodzą razem z pokarmem od matki do żołądka i przez kiszki do krwiobiegu dziecka, powodując, podobnie jak u matki, najprzód powiększenie gruczołów piersiowych noworodka, a później w przeważającej większości przypadków wydzielanie przez nie z początku przezroczystej a później mlecznej cieczy, która składem swym podobna jest do mleka matki. W średnich wiekach czarownice używały tej cieczy często jako lekarstwa; dlatego nazywano ją „mlekiem czarownic".

Wzbieranie gruczołów piersiowych występuje prawie u wszystkich donoszonych noworodków, a więc zarówno u chłopców, jak i u dziewcząt. U wcześniaków tylko, u których wszystko słabiej jest rozwinięte, zjawisko to nie występuje prawie wcale lub bardzo rzadko. Zazwyczaj wzbieranie

gruczołów piersiowych trwa 2 do 3-ch tygodni, czasem 3 do 5-ciu tygodni, a w wyjątkowych przypadkach 2 do 5-ciu miesięcy.

Wydzielanie pokarmu przez gruczoły piersiowe noworodka ustaje zawsze bez żadnych zaburzeń, o ile przez niepotrzebne a nawet potępiania godne wyciskanie wezbrane gruczoły nie zostają uszkodzone i zakażone Jeżeli czasem gruczoły piersiowe u noworodka są zbytnio wezbrane i sprawiają mu podobne dolegliwości, jak matce, przy nadmiarze pokarmu, wówczas można, tak samo jak matce, położyć kompres z *octanu* glinu, czyli płynu Burowa, lub zrobić opatrunek uciskowy?.

Surowo wzbronione natomiast jest wszelkie wyciskanie gruczołów piersiowych, ponieważ przy tem wyciskaniu przez otwory sutkowe zarazki mogą tak łatwo dostać się do gruczołu i spowodować jego zropienie. Jeżeli nieszczęście to zdarzy się u dziewczynki, pozostaje nawet po wygojeniu zropienia szkoda niepowetowana, gdyż zropiały gruczoł już nie odrasta, lecz tworzy ściągniętą bliznę, czyli że pierś po danej stronie jest zniekształcona, a przedewszystkiem do karmienia niezdolna po późniejszem *narodzeniu* dziecka.

Przeciwwskazane jest również odciąganie pokarmu pompką, jeżeli gruczoł piersiowy jest zbytnio wezbrany, gdyż po odciągnięciu pokarm zbiera się zwykle na nowo, a nawet tem obficiej, im więcej się ściąga. Odciąganie dałoby więc wynik wprost odwrotny i nie prowadziłoby do celu. Z tego wynika, że jedynie racjonalne jest pozostawienie gruczołów piersiowych w jaknajwiększym spokoju.

Druga właściwość fizjologiczna, spotykana dosyć często u noworodków płci żeńskiej, mianowicie krwawienie z pochwy, polega na podobnem zjawisku, jak powyższe wzbieranie gruczołów piersiowych. Ciałko żółte w jajniku, czy też łożysko wydzielają podczas ostatniego okresu ciąży specjalne ciało chemiczne czy biologiczne, które krąży we krwi kobiety ciężarnej i przez swoje specjalne powinowactwo z tkankami, tworzącemi drogi rodne powoduje ich przekrwienie i obrzmienie w tym celu, aby przygotować je do tem łatwiejszego rozciągnięcia się podczas porodu.

Otóż te same ciała przechodzą już podczas życia płodowego przez łożysko z krwiobiegu matki do krwi dziecka, a później przez pokarm do ustroju noworodka i powodują u niego, znowu dzięki specjalnemu powinowactwu z narządami rodnemi, ich przekrwienie i obrzmienie. Powstaje ono bez różnicy płci u wszystkich bez wyjątku noworodków. U dziewczynek więc duże i małe wargi sromowe, pochwa i macica, a u chłopców moszna i wzgórek łonowy są zawsze mniej lub więcej przekrwione i obrzmiałe.

U niektórych i to dosyć licznych dziewczynek przekrwienie śluzówki macicy jest tak nasilone, że dochodzi do wydzielania się z niej cieczy

krwawo - surowiczej lub krwawo - śluzowej; w lżejszych przypadkach zaś zauważa się tylko plamy różowe na pieluszkach. W przypadkach silniejszego krwawienia pokazują się czasem kawały krwi, które przy rozchylaniu warg sromowych tkwią jeszcze w pochwie.

Krwawienie to występuje zawsze w ciągu pierwszego tygodnia życia, przeważnie piątego lub szóstego dnia, trwa zazwyczaj 2 do 3-ch, a rzadziej 4 do 6-ciu dni i kończy się zawsze bez żadnych zaburzeń. Z tego wynika jasno, że krwawienie z pochwy nie wymaga żadnych zabiegów, które jak np. płókanie pochwy, jest wprost przeciwwskazane.

Od tego fizjologicznego zjawiska krwawienia z pochwy należy ściśle odróżnić przypadki patologiczne, czyli chorobowe. W tych przypadkach obok krwawienia z pochwy mamy zawsze krwawienia z innych otworów ciała, jak nosa, jamy ustnej lub uszu. W takich przypadkach należy myśleć o krwawiączce, a w razie równoczesnego istnienia gorączki, o posocznicy; obie te choroby są bardzo , ciężkie jak również dosyć częste, i wymagają niezwłocznej pomocy lekarskiej.

Dr. Franciszek Ksawery Cieszyński.

O ŻÓŁTACZCE NOWORODKÓW.

Jedną z najbardziej uderzających właściwości skóry noworodka jest żółtaczka, która zachodzi w większości przypadków, gdyż według większości autorów w 67—85%, a według jednego autora nawet we wszystkich. Liczby te przemawiają więc same za siebie, że żółtaczka jest u noworodków zjawiskiem fizjologicznem czyli normalnem. Żółtaczka patologiczna czyli chorobowa zaś zachodzi bardzo rzadko i przebiega zawsze z gorączką i ogólnem ciężkiem zaburzeniem.

Najważniejszym objawem żółtaczki jest żółte zabarwienie skóry, która u noworodków z rumieniem, czyli silnie czerwonych, przybiera kolor brzoskwini. U noworodków niedonoszonych żółtaczka jest przeważnie tak silna, że skóra przypomina cytrynę a czasem nawet szafran. Mimoto dziecko może czuć się zupełnie dobrze ssać normalnie i nie gorączkować.

Żółtaczka występuje również na śluzówkach oczu czyli spojówkach, z których wypływa często wydzielina zabarwiona na żółto. Podobnie śluzówka nosa i jej wydzielina mogą być żółtaczkowo zmienione. Bardzo łatwo zauważyć można żółtaczkę również na śluzówce twardego podniebienia i szczęk, gdyż w miejscach tych przylega ona silniej do kości i jest dlatego bledsza,

W żółtaczce fizjologicznej kał nie jest nigdy odbarwiony, jak w żółtaczce patologicznej. Również mocz nie przybiera prawie nigdy ciemniej-

szej piwnej barwy, jak w żółtaczce chorobowej. Podobnie wątroba ani śledziona nie są nigdy powiększone. Stan ogólny jest tak dobry, że nie potrzebuje żadnej pomocy.

Nigdy nie rodzą się dzieci z żółtaczką, która też nie występuje nigdy przed 12 godzinami życia. Nasilenie żółtaczki, które u różnych niemowląt bardzo jest rozmaite, bywa przeważnie najsilniejsze 3-go lub 4-go dnia. Potem żółtaczka zaczyna blednąć i znika przeważnie pod koniec 1-go tygodnia lub trwa najdalej jeszcze w początkach drugiego tygodnia. Jeżeli żółtaczka jest bardzo słaba, znika zwykle już w 2-im lub 3-im dniu po wystąpieniu. Rzadko kiedy żółtaczka fizjologiczna trwa dłużej niż 2 tygodnie.

Powstanie żółtaczki noworodków tłumaczono już sobie w najróżniejszy sposób. Ostatnio znalazł profesor wiedeński wytłumaczenie, które z wszystkich dotychczasowych najbardziej trafia lekarzom do przekonania. A mianowicie krew płodu dla odbudowy swych zniszczonych czerwonych ciałek krwi musi czerpać przez łożysko ze krwi matki hemoglobinę, z której tylko może otrzymać potrzebne żelazo. Po zużyciu żelaza dla własnych krwinek pozostaje żółty barwnik, tak zwana bilirubina, którą płód przez łożysko odsyła do krwi matki.

Z chwilą, kiedy połączenie przez pępowinę z matką ustaje, po zużyciu żelaza pozostała bilirubina nie może wracać do krwi matki i krąży razem z krwią dziecka po wszystkich tkankach jego, a więc również w skórze i śluzówkach. Powoli dopiero komórki wątroby noworodka uczą się przerabiać tę bilirubinę na żółć, co stale czynią później przez całe życie człowieka, o ile nie są chore, czyli niema żółtaczki patologicznej.

Za tem tłomaczeniem przemawia również uderzająca częstość i większe nasilenie żółtaczki u wcześniaków, u których komórki wątroby są, podobnie jak cały ustrój jego, mniej rozwinięte i dłużej muszą się uczyć tej czynności przerabiania bilirubiny na żółć.

Dr. Franciszek Ksawery Cieszyński.

Protokuł Nr. 2.

W dniu 25 Marca rb. o godz. 6½ wiecz. w lokalu Tow. Eugenicznego przy ul. Nowy-Świat № 1 odbyło się roczne Zebranie Ogólne Członkiń Oddziału Warszawskiego. Obecne były członkinie w liczbie 126.

PORZĄDEK DZIENNY:

I. Zagajenie Zebrania i wybór przewodniczącej, asesorek i sekretarki.

II. Odczytanie protokółu poprzedniego Zebrania.

III. Sprawozdanie kasowe i Komisji Rewizyjnej.

IV. Sprawozdanie Zarządu Oddziału.
V. Wnioski Zarządu.
VI. Wolne wnioski.

I. Zebranie zagaiła kol. Marendowska, którą ogół zaprosił na Przewodniczącą, która zaprosiła na sekretarkę kol. Grossową, na asesorki kol. Kozielską i Bojkową.

II. Przeczytano protokuł poprzedniego Zebrania, który został przyjęty bez poprawek.

III. a) Sprawozdanie kasowe i preliminarz budżetowy na rok 1929 przedstawiła kol. Miklaszewska.

b) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej zdała protokularnie sekretarka Kom. Rewizyjnej kol. Sikorska, która stwierdza, iż wszystkie książki kasowe znaleziono w należytym porządku.

Sprawozdanie kasowe, jak również preliminarz Zebranie przyjęło bez zmian.

IV. Sprawozdanie Zarządu Oddziału za rok ubiegły przedstawiła obecnym kol. Marendowska, która nietylko omówiła obszerniej faktyczną działalność Zarządu i odczytała komunikaty ważniejszych prac Zarządu Gł.

V. **Wnioski Zarządu Oddziału Warszawskiego**: a) zwrócić się do Zarządu Głównego o wystąpienie do Izby Skarbowej, żeby w Komisjach szacunkowych brała udział jako rzeczoznawca przedstawicielka położnych.

b) Zwrócić się do Zarządu Głównego w sprawie przeprowadzenia w Kasie Chorych wolnego wyboru akuszerek.

Zebranie uchwaliło upoważnić Zarząd oddziału do wystąpienia w powyższych sprawach z odpowiedniemi wnioskami.

VI. W wolnych wnioskach poruszana była sprawa wyjazdu na Wystawę krajową w Poznaniu. Członkinie zainteresowały się pracami jakie Zarząd Gł. dał na wystawę, Zebranie proponuje, aby Zarząd zorganizował zbiorową wycieczkę i postarał się o bilety zniżkowe.

Po wyczerpaniu spraw przewodnicząca zamknęła Zebranie. Po Zebraniu p. dr. Martyński miał pogadankę na temat: „Pomoc akuszerki podczas porodu“.

Koleżanki!

Dnia 22 kwietnia o godzinie 7½ wiecz. w lokalu Tow. Eugenicznego przy ul. Nowy-Świat № 1, odbędzie się wykład naukowy, który wygłosi p. Dr. Martyński.

Sprawozdanie

z działalności Siedleckiego Oddziału Związku Akuszerek Rzeczypospolitej Polskiej.

Dnia 30 czerwca 1924 r. został utworzony Siedlecki Oddział Związku Akuszerek składający się z 8 członkiń. Do 31 grudnia 1928 r. przybyło do Związku 24 członkinie. Ubyło z powodu wyjazdu 5 członkiń. Wykluczono na ogólnem zebraniu z powodu niewpłacania składek członkowskich 1 członkinię.

Przez czas istnienia Oddziału Związek zdziałał dużo.

Do czasu utworzenia Oddziału Związku, niektóre babki w Siedlcach i Białej-Podlaskiej miały wywieszone szyldy, a nawet posługiwały się pieczątkami akuszerek, tak że w Kasie Chorych i Starostwie przyjmowane były rachunki babek za porody u członków Kasy i urzędników Państwowych. Dzięki staraniom Oddziału Związku obecnie żadnych zaświadczeń i rachunków babek nie przyjmują. Wpłynęło to bardzo dodatnio dla akuszerek, gdyż urzędnicy i członkowie Kasy Chorych nie chcąc tracić zasiłków i zwrotu kosztów za porody, nie biorą babek, a zwracają się do akuszerek.

Kilka babek na skutek starania Oddziału Związku zostało ukarane przez Wydział Administracyjny grzywną.

W roku 1928 na Radzie Miejskiej Magistrat uchwalił podwyżkę podatku od szyldów z 5 zł. na 25 zł. rocznie. Zarząd Związku interwenjował w tej sprawie u P. Wojewody w Lublinie, który do prośby naszej odniósł się przychylnie i pozostawił poprzednią opłatę 5 zł. rocznie.

Zarząd pośredniczył przez swe delegatki p.p. W. Czukanową i M. Dołowiczową w konflikcie jaki wynikł pomiędzy akuszerką Wajnsztejn, a szpitalem Gminy Wyznaniowej w Białej Podlaskiej.

Rozpatrywałyśmy także zatarg kol. Elron, z lekarzami szpitala Żydowskiego w Międzyrzecu. Wysłane były do zbadania sprawy na miejscu delegatki p.p. Czukanowa i Dołowiczowa.

Posiedzeń Zarządu odbyło się 13.

Zebrań ogólnych 12.

Korespondencji wysłano: do Zarządu Głównego w Warszawie 20 pism. Otrzymałyśmy 14.

Do innych Związków wysł. 5, otrzym. 1.

Do Urzędów wysł. 19, otrzym. 3.

Do członkiń wysł. listów i zawiadomień 363, otrzym. 11.

Różnych wysł. 5, otrzym. 2.

STAN KASY

do 31 grudnia 1928 r.

Wpłynęło z wpisowego	60 zł.
Za legitymacje	46 zł.
Składki członkowskie	376 zł. 50 gr.
Razem . .	482 zł. 50 gr.
Wydatkowano	332 zł. 45 gr.
Pozostałość . . .	150 zł. 05 gr.

Pozostało na 1-go stycznia 1929 r. 150 zł. 05 gr.

Prezes *W. Czukanowa*
Skarbnik *M. Dołowiczowa*
Sekretarz *M. Dołowiczowa*

ODEZWA.

W maju 1929 roku otwiera się Powszechna Wystawa Krajowa w Poznaniu.

Częścią tej wystawy będzie Wystawa Pracy Kobiet.

Ma ona na celu przedstawienie udziału Kobiet w życiu i pracy twórczej narodu.

Wiemy wszystkie, jak wielkim jest ten udział. — Chodzi tylko o to, żeby wiernie zobrazować rzeczywisty stan rzeczy. Będzie to miało również duże znaczenie praktyczne, gdyż ułatwi nam wywalczenie sobie należytych warunków pracy.

Wynika z tego, że to jest sprawa dotycząca wszystkich kobiet. Żadna nie powinna pozostać wobec niej obojętną.

Praca kobiet ma być przedstawioną w 10 działach:

1. Dział pracy umysłowej.
2. „ „ zawodowej.
3. „ „ społecznej.
4. „ „ kobiecej na roli.
5. „ przemysłu kobiecego.
6. „ organizacji gospodarstwa domowego.
7. „ zdobnictwa i sztuki czystej.
8. „ wychowania jizycznego.
9. „ „Polka na emigracji“.
10. „ „Bazar”.

Każda z nas pracuje w jednym z tych działów. Każdą to powinno obchodzić.

Urządzenie wystawy pociąga za sobą duże koszta.

Trzeba pieniędzy.

Komitet wystawy sprzedaje żetony 1-o i 10-o złotowe.

Każda kobieta w Polsce powinna kupić taki żeton.

Komitet Wystawy Pracy Kobiet.

4 kwietnia rozstała się z tym światem Członkini Zarządu Oddziału warszawskiego Związku Akuszerek Rzp. P.

ś. † p.

Anna Przyłuska

Zmarła koleżanka cieszyła się ogólną sympatją i szacunkiem wśród koleżanek i pacjentek.

Prosimy Sz. Koleżanki:

o regularne wpłacanie prenumeraty na rok 1929 i o uregulowanie zaległych składek i prenumerat.

SPROSTOWANIE

W artykule Dr. Martyńskiego zamieszczonym w № 1 (25) Przeglądu Akuszeryjnego wkradły się następujące pomyłki:

Str. 2 wiersz 7 od góry zamiast *oraz* winno być *uraz*

„ 2 „ 18 „ „ „ *wyczerpująco* winno być *wyczekująco*

REDAKTOR ODPOWIEDZIALNY: K. DĄBROWSKA-MARENDOWSKA.
WYDAWCA: ZWIĄZEK AKUSZEREK RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

Zakłady Graficzne B. Pardecki i S-ka z ogr. odp., Warszawa, Pańska 4.

ZARZAD GŁÓWNY

zbiera się co kwartał:

15 czerwca, 15 września, 10 grudnia 1929 r.

Prezydjum Zarządu Głównego

zbiera się co miesiąc pierwszego wtorku każdego miesiąca, co wypada:

1 maja, 5 czerwca, 3 lipca, 7 sierpnia, 4 września, 2 października, 6 listopada i 4 grudnia 1929-go r.

Ogólne Zebranie Oddziału Warszawskiego

zwołuje się raz na dwa miesiące:

10 maja, 10 lipca, 10 września i 10 listopada 1929 r.

Zebranie Zarządu Oddziału Warszawskiego

17 kwietnia, 17 maja, 6 czerwca, 6 lipca, 6 sierpnia, 6 września, 6 października, 6 listopada 1929 r.

Zarządy oddziałów wywieszą niniejsze w lokalu oddziału.

Zakł. Graf. B. Pardecki i S-ka z o. o. Warszawa, Pańska 4, tel. 322-00.